

درس ۲ (وضع اجتماعی ایران باستان)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی هفتم - متوسطه اول - تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

- ۱- ازدواج در نزد ایرانیان باستان چگونه بود؟ ازدواج در نزد ایرانیان یک تکلیف دینی و پیمان مقدس بود. به همین دلیل اگر کسی عمداً از ازدواج سرپا می زد، گناهکار شمرده می شد. همچنین مردان زمانی می توانستند مقام و منصبی بگیرند که همسر داشته باشند.
- ۲- دو مورد از وظایف پدر به عنوان سرپرست خانواده در ایران باستان را بنویسید؟ اجرای مراسم مذهبی و حفظ امنیت خانواده پدر عهده ی او بود.
- ۳- چرا ازدواج در ایران باستان معمولاً خویشاوندی و درون گروهی بود؟ در ایران باستان اغلب سعی می کردند با افرادی از دودمان خود ازدواج کنند زیرا تا با آنها هم خون باشند و خصوصیات آن دودمان را حفظ کنند.
- ۴- در ایران باستان خانواده ها بیشتر مواد مورد نیاز خود را چگونه تأمین می کردند؟ خانواده ها بیشتر مواد مورد نیاز خود چون خوراک و پوشاک و ابزار را خودشان در خانه تولید و نیازهای خود را تأمین می کردند. زنان در کنار مردان به نخ ریزی، پارچه بافی، قالی بافی و مشارکت در کشاورزی می پرداختند.
- ۵- در ایران باستان خانواده ها چگونه مراکزی بودند و چه اصولی را به اعضای خانواده ی خود می آموختند؟ خانواده ها مرکز تربیت و آموزش بودند و اصول و ارزش های اخلاقی چون راستگویی، امانت داری، میهن دوستی و وفای به عهد و پیمان را به اعضای خانواده ی

خود می آموختند. پدران، شغل خود را به پسران یاد می دادند همچنان که مادران به عنوان کدبانوی خانواده، رسوم خانه داری را به دختران آموزش می دادند.

۶- در ایران باستان شهرها بیشتر محل زندگی چه کسانی بود؟ شهرها پیشتر محل زندگی شاهان و مأموران حکومت بود. علاوه بر مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه وران نیز زندگی می کردند.

۷- در کتاب اوستا مردم به چند دسته تقسیم می شدند؟ نام ببرید؟ مردم به دسته ی پیشوایان دینی، نظامیان، کشاورزان و دامداران تقسیم شده اند.

۸- چگونه در جامعه ی ایران باستان اختلاف طبقاتی به وجود آمد؟ با تشکیل امپراتوری های بزرگ و تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان و سایر مقام های حکومتی به تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد.

۹- جامعه ی ساسانی به چند طبقه تقسیم می شد هر یک را بنویسید؟ به دو دسته: بزرگان و اشراف - عامه مردم (شاه و شاهزادگان، روحانیون زرتشتی (موبدان)، فرماندهان نظامی و پیران به عنوان اشراف و بزرگان شناخته می شدند. ۲- پیشه وران، بازرگانان و کشاورزان، نیز عامه مردم محسوب می شدند.

۱۰- در جامعه ساسانی طبقه اشراف و بزرگان از چه امتیازاتی برخوردار بودند؟ آنها زمین ها و ثروت های فراوان داشتند اما از پرداختن مالیات سرانه معاف بودند. از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند و مال مردم می دانستند.

۱۱- در دوره ی ساسانی کشاورزان از چه حقوق اجتماعی محروم بودند؟ آنها و فرزندان شان حق تحصیل نداشتند. پار سنگین مالیات بر دوش آنها بود و در چنگ ها، سپاه پیاده نظام را تشکیل می دادند. اگر کسی از چنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد.

۱۲- جامعه طبقاتی در دوره ساسانی چه ویژگی هایی داشت؟ در جامعه طبقاتی، رقتن از طبقه ای به طبقه ی دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود. یعنی فرزند کشاورز می بایستی تا ابد کشاورز بماند. همچنان که اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می ماندند. افراد از طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان ازدواج کنند.

۱۳- در دوره ی ایران باستان، شاهان و شاهزادگان چگونه زندگی داشتند؟ مثال بزنید؟ شاهان و شاهزادگان زندگی پر تجملی داشتند و در کاخ ها به خوشگذرانی می پرداختند. برای مثال خسرو پرویز تاجی داشت که مقدار زیادی طلای خالص در آن به کار برده شده بود و مرواریدهای آن به اندازه تخم گنجشک بودند. خسرو پرویز شطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بودند و پر تختی می نشست که از عاج فیل درست شده بود و نرده های آن از طلا و نقره بود.

*- در ایران باستان هسته ی اولیه جامعه را تشکیل می داد. (خانواده)

*- در خانواده ی ایران باستان به عنوان سرپرست خانواده نقش مهمی داشت. (پدر)

*- ازدواج در ایران باستان معمولاً خویشاوندی و بود. (درون گروهی)

*- ایرانیان باستان برای اولاد ارزش خاصی قائل بودند. (پسر)

*- در دوره ایران باستان اغلب مردم در زندگی می کردند و بیشترین جمعیت را تشکیل می دادند. (روستاها - کشاورزان)

*- اختلاف طبقاتی در دوره ی به اوج رسید. (ساسانیان)

*- جامعه ی طبقاتی در دوره بسیار تبعیض آمیز بود. (ساسانی)

*- جامعه ی ساسانی به دو طبقه و تقسیم می شد. (بزرگان - عامه مردم)

*- در دوره ساسانی اکثریت جامعه را تشکیل می دادند و فعالیت های اقتصادی بر دوش آنها بود. (کشاورزان)

*- در دوره ساسانی از اختلاف طبقاتی حمایت می کردند. (موبدان زرتشتی)